

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XXIX ЧИСЛО 78 ДЖЕРСІ СІТИ, Н. Дж. ВТОРОК, 5-го ЦВІТНЯ, 1921. VOL. XXIX, No. 78, JERSEY CITY, N. J., TUESDAY, APRIL 5, 1921. THREE CENTS

ПЕРЕД НОВОЮ СЕСІЄЮ КОНГРЕСУ,

НАДЗВИЧАЙНА СЕСІЯ КОНГРЕСУ МАЄ ПОЛОГОДИТИ НАЙВАЖЛИВІШІ СПРАВИ ВНУТРІШНЬОЇ І ЗАГРАНИЧНОЇ ПОЛІТИКИ.

ВАШІНГТОН, Д. К., 4. цвітня. — Надзвичайна сесія 67-го Конгресу, яка зачинається в другий понеділок, 11. с. м., має багато важних і важких справ до обговорення і пологодження.

Ся перша сесія Конгресу від 8 літ за ресубліканської адміністрації, передовсім займеться внутрішніми домашніми справами, але також не мине і справ граничної політики.

Промислова криза в Америці і занепад економічний в Європі є сьогодні найпершим питанням, яке вийде за грати. Далого яко перші справи в Конгресі будуть видигнуті: справа промислової реконструкції; справа зменшення заробітних платень і перевозових цін; ревізія податків і тарифових законів.

З міжнародної політики найважливішими справами, які будуть видигнуті, є справа прийняти резолюції про проголошення мирового стану між Злученими Державами і Німеччиною, а також справа міжнародної інституції, яка би заступила телерішчю Лігу Народів.

ФРАНЦІЯ НЕ ВПІРАЄТЬСЯ ПРИ ТІМ, АБИ АМЕРИКА ДАЛА БУЛА У ВОЄННИЙ СТАН І НІМЕЦЬКОМУ.

ВАШІНГТОН, Д. К., 4. цвітня. — Франція заявила через свого надзвичайного посла, Рене Віані, що вже більше не буде протиставляти резолюції сенатора Накса з Пенсильванії, яку він має намір внести в сенат, щодо Конгресу ухвалити, що воєнний стан між Америкою і Німеччиною скінчений.

Віані відбув довшу конференцію з сенатором Наксом, почав заявляти, що не протриває його мировий резолюції, додаючи, що французький народ досі поправді не розумів цієї резолюції.

Він заявив віані, що французьке правительство не буде наставляти на тім, аби Америка вела таку політику, що провадила би воєнний стан Америки й Німеччині.

«Найбільше значиме має для Франції — сказав він — прихильність американського народу».

НОТА ГІОЗА ДО АНГЛІЇ ДОМАГАЄТЬСЯ ПРИЗНАННЯ ПРАВА АМЕРИКИ В СПРАВІ ЗДОБУТИ КОЛОНІЇ.

ВАШІНГТОН, Д. К., 4. цвітня. — Бритійське правительство має сьогодні тижня одержати відповідь від державного секретаря Гіоза на останню британську ноту в справі Мезопотамії.

В сій ноті, як запевняють, Гіоз заявився за призначення прав Злучених Держав, яко учасника війни і побідця у світовій війні, в справі розділу і мандатів над колоніями, здобутими від Німеччини.

ГІОЗ ВИСЛАВ НОТУ ДО НІМЕЦЬКИНИ ПРО СТАНОВИЩЕ АМЕРИКИ ДО СПРАВИ МИРА.

ВАШІНГТОН, Д. К., 4. цвітня. — Державний секретар Гіоз вислав ноту до Німеччини, в якій повідомив, що американське правительство стоїть при тім, що Німеччина мусить прийняти одвічальність за війну і мусить заплатити воєнні відшкодування адмітант, згідно зі своєю економічною спроможністю. Ся нота вказує, що Америка не гадає цілком усунути війну європейських справ.

Ноту вислав до американського консьєра в Берліні, Лоринга Дрессає за порученням щоб вручити копії ноти істемському правительству і адмітантським представникам в німецькій столиці.

ВІДПОВІДЬ АМЕРИКАНСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА ФРАНЦУЗЬКОМУ ПОСЛОВИ.

ВАШІНГТОН, Д. К., 2. цвітня. — Французький надзвичайний посол до Америки, Рене Віані, одержав сьогодні від американського правительства відповідь, як воно ставиться до його місці.

- В ній відповіли сказано:
1. Німеччина мусить «признати одвічальність» за війну.
 2. Вона мусить заплатити відшкодування, згідно зі своєю економічною спроможністю.
 3. П. спроможність до плачення мусить бути оцінена справедливо.
 4. Догов. аліантів Америки оставляти надалі всіма, але американське правительство не буде вимушувати скороті і точної сплати.

СТРАЙК 15,000 БУДІВЕЛЬНИХ РОБІТНИКІВ В БОСТОНІ СКІНЧЕНИЙ.

БОСТОН, МЕСС., 4. цвітня. — Страйк 15,000 будівельних робітників, який там тривав від 19. січня с. р., скінчився дня 1. цвітня с. р.

В понеділок, 4. с. м. всі робітники вернули до праці. За підставу угоди прийнято, що одна година праці має бути плачена по \$1.

ЕКСПОРТ БАВОВНИ ДО НІМЕЦЬКИНИ І БЕЛЬГІЇ.

ВАШІНГТОН, Д. К., 4. цвітня. — Члени Конгресу заявляють, що сьогодні відбувається конференція з банкірами з лондонських стейбі в справі продажу Німеччині і Бельгії 1 мільона завоєваних.

Сюю справою займається нова експортна корпорація, організована в Нью Орліанс.

ПЕНСІЛВАНІЙСЬКА ЗЕЛІЗНИЧНА КОМПАНІЯ ХОЧЕ ОБ'ЯТИ ПЛАТІ РОБІТНИКАМ.

3. Пінсбург доносить, що дня 2. цвітня с. р. відбулась тут друга конференція між представниками Пенсильванської залізничної компанії і її робітників над справою знизки платні робітників.

Представники компанії кажуть, що в 1915 році вона видавала з узаємного одного долара лише 46½ цента на платні, а торік давала вже 71 центів. Далого компанія хотіла би об'яти яких 20% теперішніх платень робітників.

Серед робітників є спротив проти знизки платні.

В АМЕРИЦІ П'ЮТЬ БІЛЬШЕ ШАМПАНСЬКОГО ВІНА НІЖ ДАВНІШЕ.

3. Вашингтону доносить, що в останньому році далеко більше спроваждено до Америки шампанського вина з Франції ніж попереднього року. В 1919 році спроваждено шампаня за \$1.158, а в 1920 році за \$384.391.

Спроваждують його яко лічне вино, бо тільки на такі власті дають дозвіл. Були заходи спроваждувати шампаня яко літургічне вино, але власті не дали дозволу.

ПІДВИШКА ПЕРЕВОЗОВИХ ЦІН НА КОРАБЛЯХ.

По скінченню війни почала буда війна між корабельною спільною «Френч Атлетик» і французькою лінією з причини, що та лінія не хотіла прийняти до спільки, салка приймає тигарові послідки до Європи. Тепер та війна скінчилась, з користю для компанії корабельних, а з шкодою для пасажирських товари до Європи.

Ціна за перевіз одної тони підвищена тепер кілька разів. Наприклад за 1 тону рішничих, звичайно шалитесь 3 долари, а зараз ця ціна за перевіз одної тони товарів підвищена з 4 на 16 доларів. Перевіз одної бочк. нафти підвищено з 75 центів на \$2.25.

СЛАВНИЙ УЧЕНИЙ АЙНШТАЙН ПРИТХАВ ДО АМЕРИКИ.

В суботу прихав до Нью Йорку з Німеччини професор Альберт Айнштейн, славний з того, що відкрив теорію відношення між часом і простором.

Він є роду Жид, а з політичних переконань є сіоніст, прихильник відбудовання жидівської держави в Палестині.

Він прихав до Америки, щоб разом з а. р. м. Хаймом Вайцманом, президентом Сіоністичної Організації Світа, розвнести агітацію серед Жидів в Америці за скалками на основанні жидівського (єврейського) університету в Єрусалимі, в Палестині.

Тисячі тонн Жидів їх втяти, але вони не хотіли висидати з корабля в суботу днем, щоби не порушити шабасу. Вони аж по жидко сонці.

УКРАЇНСЬКІ ЖИДИ ОРГАНІЗУЮТЬ БАТАЛІОНІ САМОБОРОНИ.

Київські Жиди організували кілька баталіонів самооборони. Кожен баталіон складається з 200 до 500 людей. Де там баталіон самооборони, там нема погроми.

ПРОФЕСОР УВІВ ТОВАРИША І СЕБЕ.

В Сиракуз, Н. Й., дня 2. с. м. застрелив професор Гоамс Беквід свого товариша професора Джана Германа Вортона.

Оба вони учили в колегії бізнесу адміністрації в Сиракуз. Беквід був дуже нервово розостроений, особливо в недавній часі, коли дізнався, що з кімцем року має втратити заняття.

ПОВСТАННЯ У ВЛАДИВОСТОЦІ.

Російські монархісти зробили недавно змову, щоб зайняти місто Владивостоку, над Тихим Океаном на Сибіри. Увійшовши в порозуміння з генералом Калеполом, анти-большевицьким лідером на Сибіри, вони почали оружане повстання проти теперішнього правительства Владивостоку, котре править містом за згодою японських імперіалістів. Власті Владивостока довідалися про змову завчасу і приготували відповідно. До того, як повстанці почали битву на вулицях міста, Японці зажадали від обох сторін перестати боротись. Вираді війська теперішнього правительства без труда вперли повстанців, але Японці приказали зробити не лише повстанців, але й оборонців міста, бучити тому, що межі між ними є багато готових пристати до повстанців. Північні Японці згодилися віддати оружані, але Росіяни мислять вперед задумитися, щоб Японці погодились дати справу, що він очевидно зробить після свого інтересу. Генерала Ляховича, та котро офіцери, котри впровадили бунтом, арештовано, але зараз пущено на волю.

ПЕТЛЮ ВІДАЄ ВИДОВЗУ ПРОТИ ПОГРОМІВ.

До ньюйорського «Форрера» доносить з Берліна, що Петлаю дає видав прокламцію до українського населення, в котрій звиняє його, щоби вони охоронили українських Жидів перед погромами, щоб вони розстрілювали усіх погромників та що всі погроми ванци мають бути суджені воєнним судом.

БІЖКА МЕЖИ ПОЛІЦІЄЮ ТА АМЕРИКАНИ В АНГЛІЇ.

Боротьба межі Амричан та англійською поліцією уже перенеслася до самої Англії. Дня 3. цвітня пришло до боротьби межі ними в місті Манчестері. Тутсь пробував відомити оного під тім великі магазині в місті та два магазини. Поліція гналася за підозрілими людьми і зайшла до Ерксі Стріт Клав, в котрє є багато Амричан. Коли поліція підійшла до дому сего Клоубу, з дому привітали її вистрели з револьверів. Поліція дивилась сторожко коло дому, а сама добулася, поки на місце не приїхала велика сила поліції. За чверть години 100 полісменів уже добувало до додому. Але тут молодий мушкетер стояв в дверях та стріляв рівно одного полісмена. За те його другий полісмен положив труном. По одного-двох боротельів поліція здобула діт і забрала з нього багато грошей, кілька каміньних бачок, нових нафти, та других предметів, котрих, як каже поліція, уживали до підпалу готелів. Убито тільки аж Діана Моугана, молодого Амричан. Поліція зрештучувала 30 осіб. Підчас битви ранено легко 4 полісменів.

БУДІВЕЛЬНИ РОБІТНИКИ В ЧИКАГО ВІДКИНУЛИ ЧЕРЕЗ РЕФЕРЕНДУМ ЗНИЖКУ ПЛАТЕНЬ.

ЧИКАГО, ІЛЛ., 4. цвітня. — Рада будівельних промислових робітників, яка стоваришує 58,000 робітників, піддала під референдум пропозицію будівельних контракторів, щоб зменшити заробітну платню.

Контрактори предлагали, щоб об'яти платню механіків з \$1.25 за годину праці на \$1.00, а звичайним робітникам за \$1.00 на 70 центів.

Се предложење в референдум відкидено.

АМРИЦЬКА РОБІТНИЧА ПАРТІЯ ГОТОВИТЬСЯ НЕ ДО ЗГОДИ, А ДО ДОВГІ БОРІТБИ.

ДАБЛІН, (Ірландія), 3. цвітня. — Показується, що послідні зусилля Англії до полагодження амрицького питання через заведення автономії Ірландії не вдоволяє Ірландію.

Амрицька Робітничка Партія видає відозву до населення Ірландії, в котрій визнається населення, щобі приготувалося до довгої боротьби, котра буде тривати може рік, може два, за котрий то час народ Ірландії повинен віддати всі своє майно і всі свої здібності на службу народови.

ПОЛЯКИ МАЮТЬ СУДИТИ БАЛАХОВИЧА.

Польське воєне міністерство постановило розслідити наступованне Балаховича і сентуально передати його воєнному суду.

ЗАСУНУЛАСЯ ЗЕМЛЯ НА П'ЯТЬ МІЛЬ ЗАВДОВШКИ.

З Неаполю, в Італії, доносить, що зливи дощі, котрі тривали кілька днів, спричинили засунення землі на просторі п'яти миль. В наслідок засунення землі села Горне і Фраті, коло міста Ферруччио, в Калабрії (південна Італія) зовсім знищені. Земля засунулася так поволі, що мешканці сіа могли увійти утєч, але їх доми, дерева і виноградники пропали під землею.

КАРОЛ ДІСТАВ ДОЗВІЛ ЖИТИ В СЕРБІЇ.

Граф Михайло Каролі, провідний угорської независимі партії, котрий свого часу правив Угорщиною, а від большевицького перевороту перебував поза границями країну, був недоволен прогнаній з Італії італійським урядом. Тепер дозвілється з Югославії, що сербський уряд дав йому дозвіл жити в Сербії. Він має поселитися в Дубровніку.

ВІЧЕ В НЬО ЙОРКУ, 20. МАРТА.

Суюно споминати, а годі мовчати. Як большевицькі всі почали кричати що не треба вич нам теє скінчити, щобі білими в крові тєно ругувати, і самі гудати, а други репаті.

Треті мов собіма знова скаували: не дадути нікому, вони говоріть: — Се образи Лейби голоти зобити. Покази всіма, не мають смілувати. Вони продовжавте всім білим терпіти.

Кричати — репатіють, щоб білим терпіти.

Шоби в Галичині гримі не посядали, Лийи шоби ті гроші дати ім-ав «Вісті» Шоби вони, бавани, мали за що Лейб Д. Бурбова.

Нью Йорк, Н. Й.

Зелізничі і транспортні робітники заявляються за майнерами.

ПОСТАНОВЛЯЮТЬ ПОМАГАТИ МАЙНЕРАМ, ХОЧЬ ТРЕБА СТРАЙКУВАТИ.

ЛОНДОН, 3. цвітня. — По всім Англії відбувалися нині збори юній залізничних та транспортних (перевозових) робітників. На усіх робітників заявили стати плече об плече зі страйкуючим майнерами, навіть хочби треба було вийти на страйк самим.

ВОДА ЗАЛИВАЄ МАЙНИ, СПРИЧИНЮЮЧІ ВЕЛИКІ ШКОДИ.

ЛОНДОН, 2. цвітня. — З усіх усюдів доносить про страшні шкоди, спричинені страйком робітників, працюючих при полах. Так примором в шістьох вуглевих ковальнях «Форт» Стрешфорд шкоч об'являють уже на який мільон фунтів штерлінгів (коло 4 мільонів доларів).

Не менше гірше положење по других округах, спеціально в Шотландії. В детрих округах доборової розгромадували до помп і стараються неупустити до затоплення майні. Все тям праця доборової не помагає усудити: в одній майні в Полудній Валлі вода б'жить у майну зі скоростю 15,000 галлонів на годину.

СТРАЙКАРИ ПРИМУШУЮТЬ СКЕБІВ ПОКИДАТИ РОБОТУ.

В окоці Файф страйкуючі робітники, в силі 2 тисяч, помашерували походом до майні та дам, тим робітникам, що там працювали, пів години часу на подищення роботи.

В місцевості Личор власнітелі копанні просили страйкарів, щобі вони провадили ім отворити воздушні рури, щобі здержати наплив води на шість тижнів, але страйкарі не дозволяли.

КАРОЛ, ВИПРАВЛЮЮЧИ Я ХОРОБОЮ, НЕ ХОЧЕ ПОКИДАТИ УГОРЩИНИ.

ШТАЙНЕМАНГЕР, Угорщина, 3. цвітня. — Бувший цісар Каролі лежить хорий на бронхіт. Будапештський лікарі видали булетин, в котрім кажуць, що він має горячку, тяжкий кашель, не має апетиту і мусить лежати в ліжку.

ЛОНДОН, 3. цвітня. — Децці з Віані доносить, що Каролі засаб через за велике напруженне підчас прийняти в епископській палаті Мінеха.

Подає, котрий має відвезти Карола до Швайцарії, стоїть готовий на полуденні діврині в Відні, готовий до відїзду кожоді хвили. Ним має поїхати трох антантських офіцерів та трох соціалістичних послів, але покищо ще нема жадної відсти, коли він має відїхати.

БОЄТЬСЯ, ЩО ХОРОБА КАРОЛА «ДИПЛОМАТИЧНА».

ВІДЕНЬ, 3. цвітня. — Хоробу Карола уважають у Відні за дипломатичну хоробу, хоч Каролі прудси адмітантських преста-вительів писати йому аліантського лікаря.

Відкаладене відїзду з Штайнмангера виканку напруженне в Празі і Білгороді. Як кажуць, чесний та сербський уряд скоршо пороблять кроки, щобі приспінити відїзд Карола з Угорщини.

КАРОЛ НЕ ДУМАЄ ПОКИДАТИ УГОРЩИНИ.

ШТАЙНЕМАНГЕР, Угорщина, 3. цвітня. — Газетарські кореспонденти, котрі прихали сюди та говорили з людьми, що стовть близько Карола, кажуць, що серед оточення Карола панує переконання, що Каролі наїть не думає покидати Угорщини. Кажуць, що Каролі так довго не думає покидати Угорщини, як довго проти нього не вишлют французького або англійського війська.

Газетарі мають вражіння, що за Каролом стоїть вся угорська армія та що за його поверотом заявляється також місто Будапешт.

Тимчасом увесь аїр Карола на своїм тимчасовім приміщенні в епископській палаті має вигляд веселого табору гарно вистроєних офіцерів. Серед дворан панує запал.

ПОЛЯКИ НЕГОДУЮТЬ НА СВОЯ УРЯД ЗА НЕВІДУЧУ І ГАЛИЧИНУ.

Західно Українська Агенція подає слідуючу нодірку, надруковану у віденській часосині «Дайтше Фольксблатт» з дня 15-го марта 1921 року:

ПОЛЬЩА ТА СХІДНО-ГАЛИЦЬКЕ ПИТАННЯ.

КРАКІВ, 14. марта. — «Нова Реформа» критично стримі судуючи невдачу політику варшавського правительства судороги Східної Галичини та гадить його за невдоволене поведе-дення, котрого воно допущається в той спрєс, що не переку-стувало до преси, польської та української, відсти про рішєнє Ліги Народів про державно-правне становищенє Сх. Галичини.

(Тут «Нова Реформа» подає дослівно рішєнє Ради Ліги Народів, котрє уже було подане в нащій часосині.)